

KAPSAM VE YÖNTEM ÇERÇEVESİNDE TÜRKİYE'DEKİ ÇOCUK FOLKLORU ÇALIŞMALARI

CHILDREN'S FOLKLORE STUDIES IN TURKEY WITHIN THE FRAMEWORK OF SCOPE AND METHOD

Nagihan ÇETİN*

ÖZ: Bilimsel çalışmalarda sistematize etme gereksinimiyle sınıflandırmalar yapılırken halkbilimi alanındaki bu sınıflandırmalardan biri olan çocuk folkloru, en kapsamlı şekliyle çocuğun merkezde olduğu kültürel çalışmalar olarak düşünülebilir. Çocuk folklorunun ne olduğu kadar nasıl çalışıldığı ve çalışılması gerektiği de önem taşır. Bu çerçevede yapılan bu çalışmanın evrenini Türkiye'deki çocuk folkloru çalışmaları oluştururken örneklem çocuk folkloru ismiyle hazırlanmış lisansüstü tezlerden seçilmiştir. Çalışmanın temel problemi incelenen çalışmalarda çocuğun konumunun ne olduğudur. Söz konusu çalışmaların kapsamı ile bu çalışmalarda kullanılan yöntemler, kültürün hangi alanlarının çalışmalara konu edildiği, derleme yapılan kaynak kişilerin seçiminde kullanılan kriterler ve bu kriterlerin çocuk folkloru için ne derece uygun olduğu; bu çalışmalarda kültür içerisinde çocuğun etkin olduğu alanlara mı odaklanıldığı yoksa çocuğun bir nesne konumuna indirgenerek pasif olarak yer aldığı alanlara mı ağırlık verildiği soruları çalışmanın alt problemlerini oluşturmaktadır. Literatür taramasına dayalı içerik analizleri çalışmanın yöntemini oluştururken; çalışma neticesinde söz konusu çalışmalarda çoğu zaman çocuğun aktif değil pasif, özne değil nesne olarak konumlandırıldığı, çalışmaların kültürün belirli alanlarına odaklandığı, kullanılan yöntemlerin, kaynak kişi belirleme kriterlerinin çocuk merkezli çalışmalar için yeterli olmadığı çıkarımına varılarak daha sonra yapılabilecek çalışmalar için çocuk folkloru çalışmalarının kapsam ve yöntemine ilişkin önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Folklor, Çocuk, İçerik, Yöntem, Kaynak Kişi.

ABSTRACT: While classifications are made with the need for systematization in scientific studies, children's folklore, which is one of these classifications in the field of folklore, can be considered as cultural studies in which the child is at the center in its most comprehensive form. How children's folklore is studied and should be studied is as important as what it is. In this context, the universe of this study was composed of children's folklore studies in Turkey, while the sample was selected from graduate theses prepared under the name of children's folklore. The main problem of the study is what is the position of the child in the studies examined. The scope of the studies in question, the methods used in these studies, which areas of culture are the subject of the studies, the criteria used in the selection of the source persons and how appropriate these criteria are for children's folklore; In these studies, the sub-problems of the study are whether the focus is on the areas where the child is active in the culture, or whether the child is reduced to an object position and focused on the areas where the child is passively involved. While content analysis based on archive research constitutes the method of the study;

* Doç. Dr.-Antalya Akev Üniversitesi İnsani Bilimler Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü
/Antalya- nagihan.cetin@akev.edu.tr (Orcid: 0000-0001-5098-2573)

This article was checked by Turnitin.

As a result of the study, it was concluded that the child is mostly positioned as passive rather than active, as an object rather than a subject, the studies focus on certain areas of culture, and the methods used and the criteria for determining the source person are not sufficient for child-centered studies, and the scope and method of children's folklore studies for future studies. recommendations have been made.

Keywords: Folklor, Child, Contents, Method, Person who Source

Giriş

Kültürel kodlardan bağımsız olmayan insanın kendisini, çevresini ve ötekini algılayış biçimi onun dâhil olduğu her olay, durum ya da ürüne az ya da çok yansımaktadır. Sosyal bilimlerdeki nesnellik vurgusuna rağmen araştırmacının sahip olduğu kültür, yapılan çalışmaya açık ya da örtük bir biçimde etki eder ve Türkiye’de “çocuk folkloru” adı ile yapılmış çalışmalarda da bu etkileri görmek mümkündür. Halkbilimi çalışmalarının tarihi gelişimine bakıldığında 19. yüzyıl önemli bir başlangıç iken (Ayaz, 2021: 53), “Dünya folklor araştırmaları tarihinde, çocukların merkeze alındığı ve doğrudan çocuklarla ilgili konuların 19. Yüzyılın sonlarında fark edildiği” (Sarıtaş, 2021: 35), çocuk folkloru tabirinin ise ancak 20. Yüzyıl itibariyle kullanılmaya başlandığı (Keskin, 2021: 19) bilinmektedir. Sonraki süreçte yapılan çalışmalar, çocuğun etken ya da edilgen olarak yer aldığı her kültürel ritüel, nesne ya da durumun çocuk folkloru içerisinde değerlendirilmesiyle ilerlemiştir.

Türk kültürü için literatür taramalarında çocuğun önemli, kıymetli, korunup kollanması gereken olarak görüldüğü ifadeleri sıklıkla yer almaktadır. Fakat kültürde çocuğun çocuk olarak mı yoksa onun annesi, babası, ailesi ve üyesi olduğu topluluk için iş gücü, övünç kaynağı ve statü göstergesi olduğu için mi önemsendiği; çocuğun özne olarak mı nesne olarak mı görüldüğü sorularına yanıtlar aranırken çocuk folkloru çalışmaları öne çıkmaktadır.

Türkiye özelinde çocuk folkloruna ilişkin literatür taraması yapıldığında ağırlıklı olarak üç konuyu merkeze alan çalışmalar yapıldığı görülmektedir. Bunlar;

- 1- Doğum, çocukluk dönemi ve inanışlar,
- 2- Masal, bilmece, ninni ve tekerleme gibi sözlü edebiyat ürünleri,
- 3- Çocuk oyun ve oyuncaklarıdır. Ayrıca halk edebiyatı ve halkbilimi üzerine yapılmış bütüncül çalışmalar ile bir yöre üzerine yapılan monografik çalışmalarda da çocuk folkloruna yer verilmiştir.

Genel olarak kültür içerisinde çocuğun ürettiği ya da çocuğun merkezinde yer aldığı konularla ilgilenen alan şeklinde ifade edilebilen çocuk folklorunu, folklorun kendisinde de olduğu gibi, keskin bir biçimde tanımlamak kolay ya da yapılabilir değildir (Sutton-Smith, 1999: 3). Çocuk folklorunun ne olduğunun ötesinde çocuk kavramının dâhi tartışmalı olduğu bir alanda kapsam en önemli sorunlardan biri haline gelmektedir. Bu

çalışmada “Çocuk folkloru yetişkinler tarafından çocuk etrafında şekillenen folkloru mu kapsamaktadır; yoksa bizzat çocuğun ürettiği folklor mudur ya da bunların her ikisi de olmalı mıdır? Her ikisi de olacaksa mevcut çalışmalar bunu ne kadar yansıtmaktadır?” soruları çocuk folklorunun kapsamı başlığı altında tartışılacaktır. Tartışma, Türkiye’de sosyal bilimlerde çocuk folkloru alanında yapılan çalışmalarda çocuğa bakış açısını göstermesi yönüyle önem taşımaktadır.

Çocuk Folklorunun Kapsamı

Kapsam ve sınırlarını çizmenin her geçen gün zorlaştığı bir bilim dalı olan halkbilimi alanında bütüncül çalışmaların yapılabilirliği de zordur. Sedat Veyis Örnek, ilk baskısı 1976 yılında yapılan *Türk Halkbilimi* isimli çalışmasında halkbiliminin çalışma konularına sınır çizmenin, herkesin üzerinde mutabık kalacağı bir çerçeve oluşturmanın zorluğuna dikkatleri çekmekle birlikte kendi şemasını da sunmuştur (Örnek, 2000: 17). Bu şemada halkbiliminin çalışma konuları yirmi beş ana başlıkta sıralanmıştır:

- 1- Köy, kasaba ve kent yaşamı,
- 2- Yerleşim-yerleşim türleri,
- 3- Barınak-konut (Halk mimarisi),
- 4- Aydınlanma, ısınma,
- 5- Taşıtlar-taşıma teknikleri,
- 6- Ekonomi türleri,
- 7- Halk ekonomisi,
- 8- Beslenme-mutfak-kiler,
- 9- Ölçme, tartma, hesaplama birimleri, zaman ve mesafe kavramları,
- 10- Halk sanatları ve zanaatları,
- 11- Giyim-kuşam-süs,
- 12- Halk bilgisi,
- 13- Halk inançları; töreler, adetler, gelenekler, görenekler,
- 14- Geçiş dönemleri,
- 15- Bayramlar-karşılamları-uğurlamalar,
- 16- Kalıp hareketler (tavırlar, jestler, mimikler)-kalıp sözler,
- 17- Dernekler, kuruluşlar; dayanışma ve yardımlaşma,
- 18- Dinsel-büyüsel içerikli inançlar, işlemler,
- 19- Halk edebiyatı,
- 20- Halk tiyatrosu (geleneksel tiyatro),
- 21- Halk oyunları (dansları),
- 22- Halk müziği ve müzik araçları,
- 23- Çocuk oyunları ve oyuncaklar,

24- Halk eğlenceleri; sporlar,

25- Adlar (Örnek, 2000: 17-20).

Yine Örnek'in 1979 yılında ilk baskısını yapan "Geleneksel Kültürümüzde Çocuk" isimli kitabında yer alan ana bölümler Örnek'in doğum öncesi süreçten asker uğurlamasına varıncaya kadar geçen süreçteki kültürel inanış ve uygulamaları çocukluk ile bağdaştırdığını, bir bakıma tüm bunları çocuk folkloru içerisinde değerlendirdiğini söylemeyi mümkün kılmaktadır. Söz konusu çalışmanın ana bölümleri şunlardır:

- 1- Doğum Öncesi
- 2- (İncelenen baskıda bu madde boş bırakılmış)
- 3- Doğumu Kolaylaştırma
- 4- Doğum Sonrası
- 5- Adla İlgili Adetler, İnanmalar, Uygulamalar, Yerel Adlandırmalar, Nitelemeler, Benzetmeler, Yakıştırmalar
- 6- Çocuk Görme, Ağaç Dikme, Diş Hediği (Buğdayı), Saç Kesme, Yaş Günü, Sünnet, Beşik Kertme, Askere Uğurlama
- 7- Çocuğun Zihinsel ve Ruhsal Özelliklerini, Mizacını Etkileyeceğine Yorulan Belirtiler
- 8- Çocuğa Kırk Basması ve Nazar Değmesi
- 9- Geleneksel Sağaltma İşlemleri
- 10- Erginlik, Eğitim, Cezalandırma, Korkutma
- 11- Çocuk Oyunları
- 12- Atasözleri, Özdeyişler, Deyimler, Sevgi ve Okşama Sözleri, Kargışlar, Bilmeceler, Ninniler, Ağıtlar, Masallar

Halkbiliminin konuları ile ilgili birçok tasnif çalışması olmakla birlikte halkbiliminin çocuk folkloru kapsamında değerlendirilebilecek kısımları 1976-79 yıllarındaki çalışmalarda dahi böyle iken; 2000'li yıllarda elektronik çağın getirdisi olan birçok konunun da genelde halkbiliminin özelde çocuk folklorunun kapsamında yer alabilir olduğu göz önüne alındığında, bahse konu çeşitliliğin ve sınırsızlığın ne kadarının son yirmi yılda yapılmış olan çocuk folkloru çalışmalarında yer aldığı sorusu ekseninde seçilen örnekler¹ incelendiğinde aşağıdaki tabloya ulaşmaktadır:

¹ Ulusal Tez Merkezinde "çocuk folkloru" adıyla tarama yapıldığında on üç teze ulaşılmıştır. Bu tezlerden 2005 öncesinde hazırlanmış olan ikisi sisteme yüklenmemiştir. Tezlerin dördü Azerbaycan, Kazak, Özbek ve Kırgız çocuk folkloru üzerine olduğundan bu makalenin kapsamı dışındadır. 2022 yılında tamamlanmış olan iki teze ise yazarları tarafından 2023 yılına kadar erişim engeli konulduğundan bu tezler de çalışmaya dâhil edilmemiştir.

Tez Numarası	Tezin Kapsamı
1	Giriş 1. İnanış ve Uygulamalar 2. Çocuk Hastalıkları ile İlgili İnanış ve Uygulamalar 3. Çocuk Etrafında Şekillenen Sözlü Edebiyat 4. Çocuk Oyunları 5. Çocuk Etrafında Şekillenen Maddi Kültür Öğeleri (<i>beşik ve salıncak, yatak malzemeleri, çocuk giyimi, oyuncaklar, yemek malzemeleri, takılar</i>) Sonuç
2	Giriş 1. Çocuğun Doğumu Öncesi ve Sonrası Yapılan Uygulamalar 2. Çocuk Hastalıkları 3. Sözlü Gelenek Ürünleri 4. Çocuk Oyunları 5. Masallar 6. Son Söz
3	1. Giriş 2. Çocuk Folkloru ve Çocuk Folkloru Üzerine Yapılan Çalışmalar 3. Materyal ve Yöntem 4. Bulgular ve Tartışma (<i>doğum, çocuk oyunları, çocuk etrafında şekillenen sözlü edebiyat ürünleri</i>)
4	Giriş 1. Doğum Etrafında Şekillenen İnanışlar ve Uygulamalar 2. Çocuk Hastalıkları İle İlgili İnanış ve Uygulamalar 3. Çocuk Etrafında Şekillenen Maddi Kültür Öğeleri 4. Çocuk Etrafında Şekillenen Sözlü Edebiyat 5. Çocuk Oyunları Sonuç
5	Giriş 1. Kütahya'nın Tarihi, Coğrafi ve Demografik Durumuna Genel Bir Bakış 2. Araştırma Konusunun ve Alanının Tespiti, Derleme Bilgileri, Çocuk Folkloru ve Çocuk Folkloru Ürünleri Üzerine Yapılmış Çalışmalar 3. Kütahya'da Çocuğun Doğumu Öncesi ve Sonrasında Yapılan Uygulamalar 4. Kütahya Çocuk Oyunları 5. Kütahya Çocuk Hastalıkları 6. Çocuk Etrafında Şekillenen Sözlü Edebiyat Ürünleri Sonuç

Tablo 1: Kapsam olarak tezler

Tabloda görüldüğü üzere çalışmanın örneklemini oluşturan tezler doğum dönemi, çocuk hastalıkları, çocukla ilişkili maddi kültür unsurları, sözlü edebiyat ve çocuk oyunları olmak üzere belli başlıklar üzerine şekillendirilmiştir. Doğum dönemi ve bu döneme ilişkin inanç, ritüel ya da pratikler ağırlıklı olarak çocuğun özne değil nesne olduğu; çocuktan öte yetişkinlerin yarattığı ve aktardığı kültürel unsurlardır. Aynı şekilde çocuk hastalıklarında da çocuğu hastalıktan korumaya yönelik ya da çocuk hastalandığında onun iyileşmesini sağlamaya dönük inanç ve pratikler

yetişkinlere aittir. Çocuk etrafında şekillenen maddi kültür unsurları da ağırlıklı olarak yetişkinler tarafından üretilmektedir. Bahse konu çalışmalarda sözlü edebiyat ürünleri ve çocuk oyunları çocuğun en aktif olduğu derleme alanları olarak görülebilir.

Elbette ki bir çalışmanın halkbiliminin bütün şubelerini içermesi beklenemez. Fakat çocuk folkloru isimli çalışmalarda halkbiliminin söz konusu alanları dışındaki konuların yok sayılması, çalışmaların kapsamı veya sonucu yazılırken bu alanların da belirtilmemesi yahut bu alanlardaki eksikliklerin ifade edilmemesi dikkate değerdir. Halbuki çocuk folkloru, çocuğun nesne olarak algılandığı kültürel alanların yanı sıra çocuğun özne olarak ürettiği folkloru da incelemelidir.

Çocuk Folklorunun Yöntemi

Halk bilimiyle birlikte birçok disiplinin ortak olarak kullandığı araştırma yöntemlerinden biri kaynak kişi ile görüşmedir. “Kaynak kişi, halk bilimsel ürünleri yaratan, icra eden ve aktaran kişidir” (Aça, 2016: 311). Kaynak kişilerin özellikleri, yaşları, eğitim durumları, medeni halleri, dini tercihleri, siyasi görüşleri, ideolojileri, içerisinde bulunduğu koşullardan memnun olup olmadığı gibi birçok etken önemlidir. Görüşme yapılan kaynak kişilerin profili elde edilen sonuçları doğrudan etkilemekteyken, alan araştırmalarının da ayrılmaz bir parçası olan kaynak kişi ile görüşmeler araştırmacının doğru bilgiye ulaşabilmesini sağlama adına da elzemdir.

Türkiye’deki çocuk folkloru çalışmalarında kaynak kişilerle görüşme yapılarak veri elde etme başlıca yöntem olarak karşımıza çıkmaktadır. Fakat bu kaynak kişilerin nitelikleri çocuk folkloru için ne derece doğru belirlenmiştir, derlemedeki amaç, derleme yapılan dönemdeki çocuk folklorunu mu tespit etmektir, yoksa 30-40-50 yıl önceki çocuk folkloruna ilişkin verilere mi ulaşmaktır, amaç net olarak belirlenip kaynak kişiler araştırmacıyı amaca ulaştıracak şekilde mi belirlenmiştir sorularının yanıtları çalışmanın amacına uygun olarak neticelenmesinde önem arz etmektedir. Bu çalışma kapsamında incelenen tezlerdeki kaynak kişiler sadece yaş üzerinden incelendiğinde aşağıdaki verilere ulaşılmıştır:

1 numaralı tez 2008 yılında 73 kaynak kişiyle görüşülerek hazırlanmıştır. Kaynak kişilerden 1’i 17, 6’sı 16, 1’i 15, 1’i 14, 2’si 12 ve 1’i 5 yaşındayken 33 kaynak kişi 50 yaş ve üzeridir.

2 numaralı tez 2010 yılında 50 kaynak kişiyle görüşülerek hazırlanmıştır. Bu kaynak kişilerden 1’i 11, 1’i 12, 1’i 13, 1’i 15 yaşındayken 18 kaynak kişi 50 ve üzeri yaştadır.

3 numaralı tez 2011 yılında 54 kaynak kişiyle görüşülerek hazırlanmıştır. Kaynak kişilerin 2’si 8, 3’ü 9, 3’ü 10, 1’i 11, 2’si 12 ve 1’i 13 yaşındayken 14 kaynak kişi 50 ve üzeri yaşa sahiptir.

4 numaralı tez 2019 yılında hazırlanmış ve toplam 99 kaynak kişiyle görüşülmüştür. Görüşülenlerden 1’i 6, 1’i 12, 1’i 13 ve 1’i 14 yaşındayken 61 kaynak kişi 50 yaş ve üzeridir.

5 numaralı tez 2019 yılında hazırlanmış ve 120 kaynak kişiyle görüşülmüştür. Kaynak kişilerden 7'si 19, 8'i 18, 16'sı 17, 5'i 16, 2'si 15, 3'ü 14, 1'i 8 ve 1'i 6 yaşındayken 22 kaynak kişi 50 yaş ve üzeridir.

İsmi ve kapsamı çocuk folkloru olan çalışmalarda bilgi alınan kaynak kişilerin büyük bir çoğunluğunun çocuk değil yetişkin ve ötesinde elli yaş üzeri olması dikkate değerdir. Alan araştırmalarındaki "derleme yapılacak yerde mümkünse en yaşlı kişilerle görüşülmelidir" şeklindeki çoğu zaman ve durumda doğru olmayan bir yaklaşımın çocuk folkloru alanında da sergilendiği görülmektedir. Örneğin araştırmacı 2010 yılında A şehrindeki 2010'lu yıllardaki çocuk folklorunu çalışıyorsa ve derlemelerini 60 yaş üzeri kaynak kişilerden yapıyorsa elde edeceği veriler ile çalıştığı zaman dilimi arasında bir uyumsuzluk olacağı aşikârdır. 60 yaş ve üzeri kaynak kişiler en yakın 1950'li yıllarda doğmuştur. Onların çocukluğu ve onların çocukluk zamanlarındaki çocuğa bakış açıları, çocukla iletişim kurma biçimleri ve maddi kültüre ilişkin bilgiler ile 2010'lu yıllardakiler arasında azımsanamayacak kadar büyük farklılıklar olacağından kaynak kişilerin bu yaş gruplarından seçilmesi hatalı sonuçlara akabinde de çıkarımlara yol açacaktır. Tüm bunlar kaynak kişilerin genel kabullere göre değil araştırmacının amacına uygun olarak seçilmesi gerekliliğini göstermektedir.

Sonuç ve Değerlendirme

Coğrafyayla kültür tespitinin çok doğru olmadığı gerçeğiyle birlikte; çalışmalarda kapsam ve sınırlılıkları belirlemek adına coğrafyayla kültürel sınır çizmek kimi zaman zorunluluktur da. Halkbilimi alanındaki birçok çalışmada olduğu gibi çocuk folkloru çalışmalarında da çalışmanın sınırını belirlemek adına, coğrafya, çoğunlukla iller, kullanılmıştır. Kültür çalışmalarında il ile sınır çizmek geçmiş zamanlarda, örneğin elli yıl öncesinde, doğru bir örneklem sunabilirken yaklaşık son yirmi yıl için sorunlu bir tercih olarak değerlendirilmektedir. Sorun, söz konusu ilin coğrafi olarak büyüklüğü ya da küçüklüğü değil araştırma yapılan yerler arasındaki teknoloji başta olmak üzere birçok değişkenden kaynaklı kültürel değişimlerdir. Herhangi bir ilin şehir merkezi ile merkeze uzak köyleri arasında kültürel ortaklıkların yanında ön görülemeyecek ölçülerde farklılıkların da olduğu bilinmektedir ve bu normaldir oluşturmaktadır.

Bu çalışma kapsamında yapılan incelemede Türkiye'de çocuk folkloru alanındaki çalışmalarda çoğunlukla doğum ve çocukla ilgili inanışlar, oyun ve oyuncaklar, halk hekimliği ve sözlü anlatılar bölümlerinin olduğu görülmüştür. Folklorun bu başlıklar dışındaki şubeleri çocuk folkloru çalışmalarının kapsamı dışında bırakılmıştır. Oysaki folklorun kendi içerisinde giyim kuşam süslenme, inanç- inanış, halk hukuku, halk hekimliği, halk botaniği, geçiş dönemleri, maddi kültür unsurları, halk müziği, halk dansları benzeri alanları olduğu gibi bunlar çocuk folkloru için de geçerlidir. Bir kadının gebe kalıp kalmamasına ilişkin inançlar, ritüeller çocuk folklorunun kapsamında olduğu gibi çocukların birbirlerini korkutmak için anlattıkları ve yaptıkları ya da yetişkinlerin çeşitli sebeplerle çocukları

etkilemek için anlattıkları ve yaptıkları da çocuk folklorunun parçasıdır. Bir çocuğun diğerine söylediği muhtemelen bir yetişkin tarafından da ona söyleneni tekrar etmesi olan “Gece dışarı çıkarsam canavarlar beni yermiş” sözü de bir inanmadır. Aynı şekilde çocukların birbirlerini ödüllendirmek ya da cezalandırmak için söyledikleri ve yaptıkları da folklorun bir parçasıdır. “Masuscuktan” yapılıp yapılamayacak, söylenip söylenemeyecek, oynanıp oynanamayacak her şey de çocuk folklorunun içerisinde değerlendirilebilir. Bu bilgilerin elde edilebilmesi için de uygun pedagojik yaklaşım sergilenerek çocukla iletişim kurulması, çalışmada veri toplananlar arasında en azından yetişkinler kadar çocukların da olması gerekmektedir. Bu çalışmanın kapsamı ile seçilen örneklemin uygunluğu açısından da önemlidir. Yapılan incelemede çalışmanın hangi yıllardaki çocuk folklorunu kapsadığı belirtilmeden çoğunlukla, yaş olarak çocuktan ziyade yetişkin hatta yaşlı olarak tanımlanabilecek kaynak kişilerle görüşülmüş olması bir sorundur.

Öncelikle çocuk folkloru çalışmalarını nesneye dayalı çalışmalardan ayırmak gerekir. Bir yörenin giyim kuşam kültürünü ya da yemek kültürünü çalışmakla çocuk folklorunu çalışmak “aynı” değildir. Çocuk, birey olarak kendisiyle öz iletişimi olan, akranlarıyla iletişim kuran, kendinden büyük ya da küçüklerle bir arada yaşayan; bir kültürel çevre içerisine doğan, aktarım yoluyla kültürü öğrenen, kimi zaman da kültürün değişip dönüşmesine katkı sunan öznedir. Çocuk folkloru özneye dayalı bir çalışma alanıdır, nasıl ki meslek folkloru çalışırken meslek temsilcileriyle çalışılıyorsa, halk hekimliği çalışırken halk hekimi olarak tanımlanan insanlar ve onlara tedavi olup onlarla ilgili bilgiye sahip olan kişilerle çalışılıyorsa, büyü ve falda benzeri bir çalışma yapılıyorsa çocuk folklorunda da aynı mantıkla hareket edilmesi zaruridir. Çocuk ile iletişimde hangi yaklaşımların sergilenmesinin, hangi yöntemlerin kullanılmasının uygun olacağı ve bu yaklaşım ve yöntemlerin doğru sergilenebilmesi adına ilgili alanların uzmanlarıyla görüşülmeli, ihtiyaç halinde birlikte çalışılmalıdır. Türkiye’de şimdiye kadar yapılmış olan çalışmalar çocuk folkloru adına bir başlangıçken artık alanda uzmanlaşılması, alanın disiplinlerarası bir anlayışla çalışılması gerekmektedir.

Ekler

Ek 1: İncelenen Tezlere İlişkin Bilgiler

<i>Tez Adı</i>	<i>Yazarı</i>	<i>Hazırlanıldığı Üniversite</i>	<i>Yıl</i>
1.Balıkesir ve Yöresinde Çocuk Folkloru Ürünleri Üzerine Derlemeler ve İncelemeler	Halide Yaşar	Balıkesir Üniversitesi	2008
2.Muş Çocuk Folkloru	Burcu Aksu	Yüzüncü Yıl Üniversitesi	2010
3.Kahramanmaraş'ta Çocuk Folkloru	Nuriye Çalık	Gaziantep Üniversitesi	2011

4.Alaşehir Yöresi Doğum Gelenekleri ve Çocuk Folkloru Ürünleri	Günnur Korkusuz	Uşak Üniversitesi	2019
5. Kütahya Yöresi Çocuk Folkloru Üzerine Derlemeler ve İncelemeler	Seval Fidan	Kütahya Dumlupınar Üniversitesi	2019

KAYNAKÇA

- Aça, M. (2016). Halk bilimi veri toplama ve inceleme teknikleri. *Halk Bilimi El Kitabı*, (ed.: Mustafa Aça), 309-324, Konya: Kömen Yayınları.
- Aksu, B. (2010). *Muş çocuk folkloru*. Van: Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Ayaz, B. (2021). Türkiye’de çocuk folkloru çalışmaları üzerine bir değerlendirme. *O Piti Piti Karamela Sepeti- Çocuk Folkloru Kitabı*, (ed.: Nursel Uyaniker-Berna Ayaz), 53-66, Çanakkale: Paradigma Akademi.
- Sutton-Smith, B. (1999). Introduction. What is children’s folklore?. *Children’s Folklore A Source Book*, (ed.: Brian Sutton-Smith vd.), 3-9, Utah: Utah State University Press Logan.
- Çalık, N. (2011), *Kahramanmaraş’ta çocuk folkloru*. Gaziantep: Gaziantep Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Fidan, S. (2019). *Kütahya yöresi çocuk folkloru üzerine derlemeler ve incelemeler*. Kütahya: Kütahya Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Keskin, A. (2021), Çocuk folklorunun kavramsal çerçevesi, tanımı, kapsamı, sınıflandırılması, başlıca özellikleri ve işlevleri. *O Piti Piti Karamela Sepeti- Çocuk Folkloru Kitabı*, (ed.: Nursel Uyaniker-Berna Ayaz), 3-32, Çanakkale: Paradigma Akademi.
- Korkusuz, G. (2019), *Alaşehir yöresi doğum gelenekleri ve çocuk folkloru ürünleri*. Uşak: Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- Örnek, S. V. (1979). *Geleneksel kültürümüzde çocuk*. Ankara: Türkiye İş Bankası Yayınları.
- Örnek, S. V. (2000). *Türk halkbilimi*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- Sarıtaş, S. (2021). Batıda çocuk folkloru araştırmaları. *O Piti Piti Karamela Sepeti- Çocuk Folkloru Kitabı*, (ed.: Nursel Uyaniker-Berna Ayaz), 35-52, Çanakkale: Paradigma Akademi.
- Yaşar, H. (2008), *Balıkesir ve yöresinde çocuk folkloru ürünleri üzerine derlemeler ve incelemeler*. Balıkesir: Balıkesir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

“İyi Yayın Üzerine Kılavuzlar ve Yayın Etiği Komitesi’nin (COPE) Davranış Kuralları” çerçevesinde aşağıdaki beyanlara yer verilmiştir. / The following statements are included within the framework of "Guidelines on Good Publication and the Code of Conduct of the Publication Ethics Committee (COPE)":

İzinler ve Etik Kurul Belgesi/Permissions and Ethics Committee Certificate: Makale konusu ve kapsamı etik kurul onay belgesi gerektirmemektedir. / The subject and scope of the article do not require an ethics committee approval.

Çıkar Çatışması Beyanı/Declaration of Conflicting Interests: Bu makalenin araştırması, yazarlığı veya yayımlanmasıyla ilgili olarak yazarın potansiyel bir çıkar çatışması yoktur. / There is no potential conflict of interest for the author regarding the research, authorship or publication of this article.